

Số: **01/2024/QĐST-VDS**

Hoàn Kiếm, ngày 15 tháng 01 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
*(V/v Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức
và làm chủ hành vi)*

TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN HOÀN KIẾM, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Với thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông **Trần Việt Hùng**

Thư ký phiên họp: Bà **Nguyễn Linh Chi**

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàn Kiếm tham gia phiên họp:
Bà **Nguyễn Huyền Trang** - Kiểm sát viên.

Ngày 15 tháng 01 năm 2024 tại Trụ sở Toà án nhân dân quận Hoàn Kiếm mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 123/2023/TLST-DS ngày 07/11/2023, về việc “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi” - theo Quyết định mở phiên họp số 123/2023/QĐST-DS ngày 08/01/2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Chị **Hồ Thanh V.**, sinh năm 1993; HKTT: Số 28 Phố H., phường Tr., quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội.

- **Người bị yêu cầu tuyên bố có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi:** Anh **Hồ Anh D.**, sinh năm 2002; HKTT: Số 28 Phố H., phường Tr., quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội.

- **Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:** Bà **Bùi Thị H.**, sinh năm 1971; HKTT: Số 28 Phố H., phường Tr., quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

* Theo lời khai của chị Hồ Thanh V. (người yêu cầu) trình bày tại bản tự khai nộp cho Toà án:

Mẹ chị là bà Bùi Thị H., sinh năm 1971 và ông Hồ Xuân C., sinh năm 1965 (đã chết). Bố mẹ chị sinh được 2 người con: chị Hồ Thanh V. và em trai - Hồ Anh D.. Từ lúc sinh ra, em trai Hồ Anh D. bị khuyết tật trí tuệ. Càng lớn em trai càng gặp nhiều khó khăn trong sinh hoạt, rối loạn ngôn ngữ, không thể làm chủ hành vi như một người bình thường. Gia đình đã nhiều lần đưa em trai đi thăm khám và chữa bệnh nhưng em trai gào thét không chịu đi bệnh viện. Khi phát bệnh, em

trai thường bỏ nhà đi và không nhớ đường về khiến gia đình phải đi tìm kiếm. Về sức khỏe thể chất, em trai không thể tự kiểm soát sinh hoạt mà phụ thuộc vào sự chăm sóc của gia đình.

Hiện tại, em trai Hồ Anh D. đã 21 tuổi nhưng vẫn không thể tự kiểm soát sinh hoạt mà phụ thuộc vào sự chăm sóc của gia đình. Em trai chưa từng giám định hay điều trị về bệnh tâm thần, thần kinh hay bệnh liên quan tới sợ hãi ở bất kỳ bệnh viện nào. Tiền sử gia đình không ai bị bệnh tâm thần hay các bệnh liên quan tới thần kinh.

Nay chị làm đơn kính đề nghị Tòa án nhân dân quận Hoàn Kiếm, Thành phố Hà Nội tuyên bố em trai - anh Hồ Anh D. có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi và xác định bà Bùi Thị H. (mẹ đẻ anh Hồ Anh D.) là người giám hộ đương nhiên theo pháp luật của anh D. để bà giải quyết các thủ tục hành chính, thực hiện các quan hệ dân sự theo quy định của pháp luật.

* Theo lời khai của bà Bùi Thị H. (người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan) trình bày tại bản tự khai nộp cho Tòa án:

Quá trình mang thai anh Hồ Anh D. cùng với quá trình sinh con và lớn lên như sau: Bà Hợi mang thai anh D. đủ tháng đủ ngày theo dự sinh của bác sĩ, trong thời gian mang thai không có gì bất thường, bà Hợi chuyên dạ và sinh anh D. vào 12 giờ 30 phút trưa ngày 25/8/2002 tại bệnh viện phụ sản Trung Ương, khi sinh anh D. nặng 3,8 kg, sức khỏe bình thường. Ngay khi còn nhỏ, anh D. có dấu hiệu chậm nói so với các bạn cùng tuổi. Khi bà Hợi kèm anh D. học và tập đọc, anh thường xuyên mất tập trung, hay làm việc khác, không nghe lời, khi không vừa ý anh D. gào thét và có nhiều hành động phản đối dữ dội như đánh, đấm, cào, giãy giụa. Khi lớn hơn và tới tuổi đi học, vì anh D. chậm phát triển và không chịu ngồi yên nên không thể tới trường. Anh D. thường xuyên bỏ nhà đi khiến gia đình và hàng xóm phải đi tìm. Anh D. thích chơi đùa và nói chuyện một mình, hay nhảy nhót và đập phá đồ đạc nếu có ai can thiệp và làm phiền anh D.. Hiện tại, anh Hồ Dũng đã 21 tuổi nhưng vẫn không thể tự kiểm soát sinh hoạt mà phụ thuộc vào sự chăm sóc của gia đình. Anh D. chưa từng giám định hay điều trị về bệnh tâm thần, thần kinh hay bệnh liên quan tới sợ hãi ở bất kỳ bệnh viện nào. Tiền sử gia đình không ai bị bệnh tâm thần hay các bệnh liên quan tới thần kinh.

Nay chị Vân làm đơn kính đề nghị Tòa án nhân dân quận Hoàn Kiếm, Thành phố Hà Nội tuyên bố anh Hồ Anh D. có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi, bà Hợi đồng ý. Bà Bùi Thị H. và chị Hồ Thanh V. thống nhất thỏa thuận, xác định bà Bùi Thị H. (mẹ đẻ anh Hồ Anh D.) là người giám hộ đương nhiên theo pháp luật của anh D. để bà giải quyết các thủ tục hành chính, thực hiện các quan hệ dân sự theo quy định của pháp luật.

Ngày 28/12/2023 Viện Pháp y Tâm thần Trung ương có Kết luận giám định: ...***Tại thời điểm giám định đối tượng Hồ Anh D. có bệnh Chậm phát***

triển tâm thần nhẹ có tật chứng về hành vi đáng kể đòi hỏi phải theo dõi hoặc điều trị. Đối tượng là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”.

Do tình trạng bệnh của anh D. và để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp của anh D. theo quy định của pháp luật; chị Vân, bà Hợi đề nghị Tòa án tuyên anh Hồ Anh D. có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi. Bà Bùi Thị H. và chị Hồ Thanh V. thống nhất thoả thuận, xác định bà Bùi Thị H. (mẹ đẻ anh Hồ Anh D.) là người giám hộ đương nhiên theo pháp luật của anh D. để bà giải quyết các thủ tục hành chính, thực hiện các quan hệ dân sự theo quy định của pháp luật.

**** Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàn Kiếm tham gia phiên họp có quan điểm:***

Tòa án đã thực hiện đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự về thụ lý vụ án, tổng đạt văn bản tố tụng cho đương sự, thu thập chứng cứ và ra quyết định mở phiên họp. Về nội dung vụ việc đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của người yêu cầu chị Hồ Thanh V. và người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan bà Bùi Thị H. tuyên bố anh Hồ Anh D. có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi và xác bà Bùi Thị Hợi - mẹ đẻ anh Hồ Anh D. là người giám hộ đương nhiên theo pháp luật của anh D..

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên họp, Tòa án nhân dân quận Hoàn Kiếm nhận định:

[1]. Theo lời khai của người yêu cầu - chị Hồ Thanh V. cùng các tài liệu chứng cứ trong hồ sơ thể hiện:

Bà Bùi Thị H., sinh năm 1971 và ông Hồ Xuân C., sinh năm 1965 (đã chết), sinh được 2 người con: chị Hồ Thanh V. và em trai- Hồ Anh D.. Từ lúc sinh ra, anh Hồ Anh D. bị khuyết tật trí tuệ. Càng lớn anh D. càng gặp nhiều khó khăn trong sinh hoạt, rối loạn ngôn ngữ, không thể làm chủ hành vi như một người bình thường. Gia đình đã nhiều lần đưa anh D. đi thăm khám và chữa bệnh nhưng anh D. gào thét không chịu đi bệnh viện. Khi phát bệnh, anh D. thường bỏ nhà đi và không nhớ đường về khiến gia đình phải đi tìm kiếm. Về sức khỏe thể chất, anh D. không thể tự kiểm soát sinh hoạt mà phụ thuộc vào sự chăm sóc của gia đình.

Nay anh Hồ Anh D. đã 21 tuổi nhưng vẫn không thể tự kiểm soát sinh hoạt mà phụ thuộc vào sự chăm sóc của gia đình. Anh Hồ Anh D. chưa từng giám định hay điều trị về bệnh tâm thần, thần kinh hay bệnh liên quan tới sọ não ở bất kỳ bệnh viện nào. Tiền sử gia đình không ai bị bệnh tâm thần hay các bệnh liên quan tới thần kinh.

Tại phiên họp: Người yêu cầu chị Hồ Thanh V., người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan bà Bùi Thị H. có đơn xin vắng mặt, giữ nguyên yêu cầu, đề

ngợi Tòa án tuyên bố anh Hồ Anh D. có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi và chỉ định bà Bùi Thị H. làm người giám hộ cho anh Hồ Anh D..

Về lệ phí việc dân sự: Chị Hồ Thanh V. phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định.

[2]. Tại Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu số 317/KLGD ngày 28/12/2023 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương đã kết luận:

“Tại thời điểm giám định đối tượng Hồ Anh D. có bệnh Chậm phát triển tâm thần nhẹ có tật chứng về hành vi đáng kể đòi hỏi phải theo dõi hoặc điều trị. Đối tượng là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”

Chị Hồ Thanh V. và bà Bùi Thị H. nhất trí ý kiến của các bác sỹ Viện Pháp y tâm thần Trung ương và cho rằng việc các bác sỹ Viện Pháp y tâm thần Trung ương kết luận anh Hồ Anh D. là đối tượng có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là đúng. Chị Vân, bà Hợi nhất trí đề nghị Tòa án chỉ định bà Bùi Thị H. là người giám hộ cho anh Hồ Anh D. trong việc thực hiện các giao dịch dân sự.

- Quan điểm của Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàn Kiếm: Đề nghị Tòa án áp dụng các Điều 23; 53; 54 của Bộ luật dân sự năm 2015; Các Điều 369; 370; 376; 377; 378 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015 để ra quyết định giải quyết việc tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi theo hướng chấp nhận yêu cầu của người yêu cầu, chỉ định bà Bùi Thị H. là người giám hộ cho anh Hồ Anh D..

[3]. Căn cứ vào các tình tiết chứng cứ nêu trên có cơ sở xác định anh Hồ Anh D. là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi nên yêu cầu của chị Hồ Thanh V. đề nghị tuyên bố anh Hồ Anh D. là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi là hoàn toàn có căn cứ, phù hợp với quy định tại Điều 23 của Bộ luật dân sự năm 2015.

Căn cứ khoản 1 Điều 47 của Bộ luật dân sự năm 2015 xác định bà Bùi Thị H. (là mẹ đẻ anh Hồ Anh D.) là người giám hộ cho anh D..

Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ được quy định tại Điều 57; Điều 58 của Bộ luật dân sự năm 2015.

[4]. Về lệ phí: Chị Hồ Thanh V. phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

QUYẾT ĐỊNH

- Căn cứ khoản 1 Điều 23; Điều 47; Điều 49; Điều 53; Điều 57 và Điều 58 của Bộ luật dân sự năm 2015;

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; Điều 367; Điều 369; Điều 370; Điều 371; Điều 376; Điều 377; Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

- Căn cứ Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội Quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

I. Chấp nhận yêu cầu của chị Hồ Thanh V..

1. Tuyên bố: Anh **Hồ Anh D.**, sinh năm 2002; HKTT: Số 28 Phố H., phường Tr., quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội.

- Có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi.

2. Xác định bà **Bùi Thị H. là người giám hộ cho anh **Hồ Anh D.****

3. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ được quy định tại Điều 57; Điều 58 của Bộ luật dân sự năm 2015.

II. Lệ phí giải quyết việc dân sự: Chị Hồ Thanh V. phải lệ phí giải quyết việc dân sự, chị Vân đã nộp xong theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí tòa án số 6007 ngày 07 tháng 11 năm 2023 của Chi cục thi hành án dân sự Quận Hoàn Kiếm.

III. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Chị Hồ Thanh V., bà Bùi Thị H. có quyền kháng cáo, Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàn Kiếm có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hà Nội có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- VKSND quận Hoàn Kiếm;
- Chi cục THADS quận Hoàn Kiếm;
- Lưu hồ sơ vụ án.

**THẨM PHÁN
CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Trần Việt Hùng